

Študijski programi oziroma smeri
Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

POLONISTIKA

Oddelek
za slavistiko

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

ANDI
PRIMER
NOSTI •
NA ANG
TVO, IN
GIJA • F

Podatki o programu

naziv: Prvostopenjski študijski program Polonistika

trajanje: 3 leta

točke: 180 kreditnih točk po ECTS

Pri dvopredmetnem študijskem programu je nujna povezava z drugim dvopredmetnim študijskim programom oziroma dvopredmetno smerjo.

Opis programa

Polonistika se ukvarja s poljskim jezikom, književnostjo in kulturo. Študij polonistike na prvi stopnji obsega štiri sklope predavanj, v okviru katerih študenti in študentke pridobijo znanja in kompetence, ki po uveljavljenih mednarodnih standardih veljajo kot temeljna za profil diplomiranega polonista oz. polonistke.

V sklopu lektorskih vaj študenti in študentke usvojijo znanje poljskega jezika in spoznajo poljsko kulturo; jezikoslovni predmeti se osredotočajo na specifična področja, kot so fonetika in fonologija, oblikoslovje, skladnja in stilistika ter leksikologija; v okviru literarnih predmetov pa postopoma spoznajo razvoj poljske književnosti in njen družbeno-zgodovinski kontekst od začetkov v srednjem veku do leta 1989.

Četrty sklop predstavljajo skupni predmeti, ki jih poslušajo zahodni slavisti (študenti in študentke poljščine, češčine in slovaščine). V okviru Uvoda v študij jezika, Uvoda v študij slavistike in Uvoda v študij književnosti pridobijo znanja, ki predstavljajo temelj za naslednje jezikoslovne oz. literarne predmete, pri predmetu Osnove slovenskega jezika pri študiju zahodnoslovanskih jezikov primerjajo strukturo slovenskega jezika z zahodnoslovanskimi jeziki ter se usposobijo za kakovostno izražanje v slovenščini in uporabo različnih elektronskih orodij. Predmet Kulturna zgodovina zahodnih Slovanov prikaže širšo kulturnozgodovinsko sliko zahodnoslovanskega prostora, na lektoratu drugega slovanskega jezika se naučijo osnovnega sporazumevanja v češčini ali slovaščini, pri Teoriji prevajanja pa se seznanijo s prevajalskimi smermi, vprašanji in izzivi prevajalskega procesa.

Na prvi stopnji se študij zaključi z diplomskim delom, ki ga študenti in študentke oddajo v pisni obliki in ga ustno zagovarjajo. Predtem si v zimskem semestru tretjega letnika izberejo diplomski seminar iz jezika ali iz književnosti, v okviru katerega določijo temo diplomskega dela ter pripravijo koncept in uvodne raziskave, v letnem semestru pa ob podpori mentorja oz. mentorice napišejo diplomsko nalogo.

Študenti in študentke polonistike redno sodelujejo v obštudijskih dejavnostih Oddelka za slavistiko, s čimer pridobivajo dodatne kompetence, sodelujejo in se družijo, kar je prav tako pomemben del študijskega obdobja. Za Slovanski večer in Zahodnoslovanski božični večer v sodelovanju z lektoriciami pripravijo program, prevajajo podnapise za večer kratkih filmov, se preizkušajo v literarnem prevajanju, svoje prispevke objavljajo v oddelčni študentski reviji *Perun*, sodelujejo v študentski sekciji Slavističnega društva Slovenije. Prav tako se udeležujejo dogodkov, ki jih Katedra za polonistiko organizira v sodelovanju z Veleposlaništvom Republike Poljske v Ljubljani – na primer vsakoletnega javnega branja poljske književnosti, gostujočih predavanj ter drugih literarnih in kulturnih prireditev.

Katedra za polonistiko goji trdne stike s poljskim univerzitetnim okoljem ter študente in študentke spodbuja, da se med študijem odpravijo na izpopolnjevanje na poljske univerze. Po opravljenem prvem letniku, pa tudi v višjih letnikih, imajo možnost, da Poljsko obiščejo v okviru poletnih šol poljskega jezika. S štipendijo Erasmus+, Ceepus oz. meddržavno štipendijo pa se lahko udeležijo študijske izmenjave na eni od poljskih univerz, s katerimi sodeluje ljubljanska polonistika, to so: Jagelonska univerza v Krakovu, Univerza v Varšavi, Šlezjska univerza v Katovicah, Univerza v Lodžu, Univerza Adama Mickiewicza v Poznanju, Katoliška univerza Janeza Pavla II v Lublinu, Univerza v Wrocławu in Univerza v Białystoku.

Predmetnik

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. letnik					
1. semester					
1. Uvod v študij književnosti	30	30		60	4
2. Uvod v študij jezika	30			30	3
3. Fonetika in fonologija poljskega jezika	15	30		45	4
4. Lektorske vaje I – Kultura in civilizacija. Sporazumevanje 1		90		90	4
2. semester					
5. Oblikoslovje poljskega jezika I	30	30		60	4
6. Osnove slovenskega jezika pri študiju zahodnoslovanskih jezikov			30	30	3
7. Poglavlja iz starejše poljske književnosti	15	30		45	4
8. Lektorske vaje I – Kultura in civilizacija. Sporazumevanje 2		90		90	4
2. letnik					
3. semester					
9. Poljska književnost do modernizma I	30	30		60	4
10. Oblikoslovje poljskega jezika II	30	30		60	4
11. Kulturna zgodovina zahodnih Slovanov	30			30	3
12. Lektorske vaje II – Kultura in civilizacija. Sporazumevanje 3		60		60	3
13. Izbirni strokovni predmet 1 – Lektorat drugega slovanskega jezika		60		60	3
4. semester					
14. Poljska književnost do modernizma II	15	30		45	3
15. Skladnja in stilistika poljskega jezika	30	30		60	4
16. Uvod v študij slavistike	30			30	3
17. Lektorske vaje II – Kultura in civilizacija. Sporazumevanje 4		60		60	3
3. letnik					
5. semester					
18. Poljska književnost od modernizma do postmodernizma I	30	30		60	4
19. Teorija prevajanja	30			30	3
20. Lektorske vaje III – Kultura in civilizacija. Sporazumevanje 5		60		60	3

21. Izbirni strokovni predmet 2 – Diplomski seminar		30	30	3
22. Izbirni strokovni predmet 3 ali Splošni izbirni predmet	30		30	3
6. semester				
23. Poljska književnost od modernizma do postmodernizma II	15	30	45	3
24. Leksikologija	15	15	30	
25. Lektorske vaje III – Kultura in civilizacija. Sporazumevanje 6		60	60	3
26. Diplomsko delo			120	4

Nabor strokovnih izbirnih predmetov: Izbirni strokovni predmet 1 – Lektorat drugega slovanskega jezika

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Lektorat drugega slovanskega jezika: Češki jezik		60		60	3
2. Lektorat drugega slovanskega jezika: Slovaški jezik		60		60	3

Nabor strokovnih izbirnih predmetov: Izbirni strokovni predmet 2 – Diplomski seminar

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Izbirni diplomski seminar – iz jezikoslovja			30	30	3
2. Izbirni diplomski seminar – iz književnosti			30	30	3

Nabor strokovnih izbirnih predmetov: Izbirni strokovni predmet 3 ali Splošni izbirni predmet

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Motivi in teme v slovenski književnosti	30			30	3
2. Pregled ruske kulturne zgodovine	30			30	3
3. Južnoslovanske družbe in kulture 1		60		60	3
4. Južnoslovanske družbe in kulture 2		60		60	3
5. Stara cerkvena slovanščina – Glasoslovje/ Stara cerkvena slovanščina – Glagolsko oblikoslovje/Pregled najstarejših (cerkveno) slovanskih besedil (predmeti se izvajajo ciklično)	30			30	3
6. Pregled slovanskih jezikov/Pregled zgodovine (slovanskega) primerjalnega jezikoslovja/Pregled metod zgodovinskega jezikoslovja (predmeti se izvajajo ciklično)	30			30	3
7. Družbene razsežnosti slovenskega jezika – dvopredmetni	30			30	3
8. Lektorat drugega slovanskega jezika – hrvaški in srbski jezik		60		60	3
9. Lektorat drugega slovanskega jezika – makedonski jezik		60		60	3
10. Lektorat drugega slovanskega jezika – ruski jezik		60		60	3

Spletna različica

Na fotografijah sta stavbi Collegium Maius in Collegium Novum, ki se nahajata v Krakovu in sta del Jagelonske univerze, druge najstarejše univerze v srednji Evropi, ustanovljene leta 1364.

Vsebinska predstavitev izbranih predmetov

1. Jezikoslovni predmeti

Fonetika in fonologija poljskega jezika, Oblikoslovje poljskega jezika I in II, Skladnja in stilistika poljskega jezika, Leksikologija

Sklop jezikoslovnih predmetov po jezikovnih ravninah sistematično obravnava poljski jezikovni sistem v primerjavi s slovenskim. Pri glasoslovju študenti in študentke spoznajo zakonitosti sistema, mdr. specifično poljske abecede, npr. glas *ł*, nosnika *q* in *ę* ter njuno izgovarjavo, razmerje med črko in glasom, torej kako preberemo besedo *chrzqszcz* 'hrošč', ki ima 9 črk, ampak le 5 glasov, verige sičnikov in (mehkih) šumnikov, npr. *c – cz – ć* ali *dz – dż – dź*. Oblikoslovje obravnava pregibanje besed, torej njihovo sklanjanje in spreganje, pojasni kolikostne in kakovostne spremene, torej zakaj imajo Poljaki *miasto* 'mesto', ampak živijo v *mieście* 'v mestu'. Pri besedotvorju obravnavamo načine tvorjenja besed, bogastvo in raznolikost oblik in rabe manjšalnic v poljščini, prim. *maly – malutki – maluteńki – malusi – maluni*. Skladnja primerja zgradbo poljskih in slovenskih povedi, razlaga vlogo vrstnega reda, ki lahko vpliva na pomen besedne zveze, prim. *mlody pan* 'mlad gospod' in *pan mlody* 'ženin'. Leksikologija razlaga razmerje med pojmom leksem oz. slovarska beseda in (izrzna) beseda; odnose med leksikalnimi enotami, npr. večpomenskost, sopomenskost, protipomenskost besed, medbesedno homonimijo, torej zakaj je jagodni sladoleđ na Poljskem borovničev, tipe pomenov besed in spreminjanje njihovega pomena, kako nastajajo definicije in kaj nam pojasni slovar evfemizmov ali paronimov.

2. Literarni predmeti

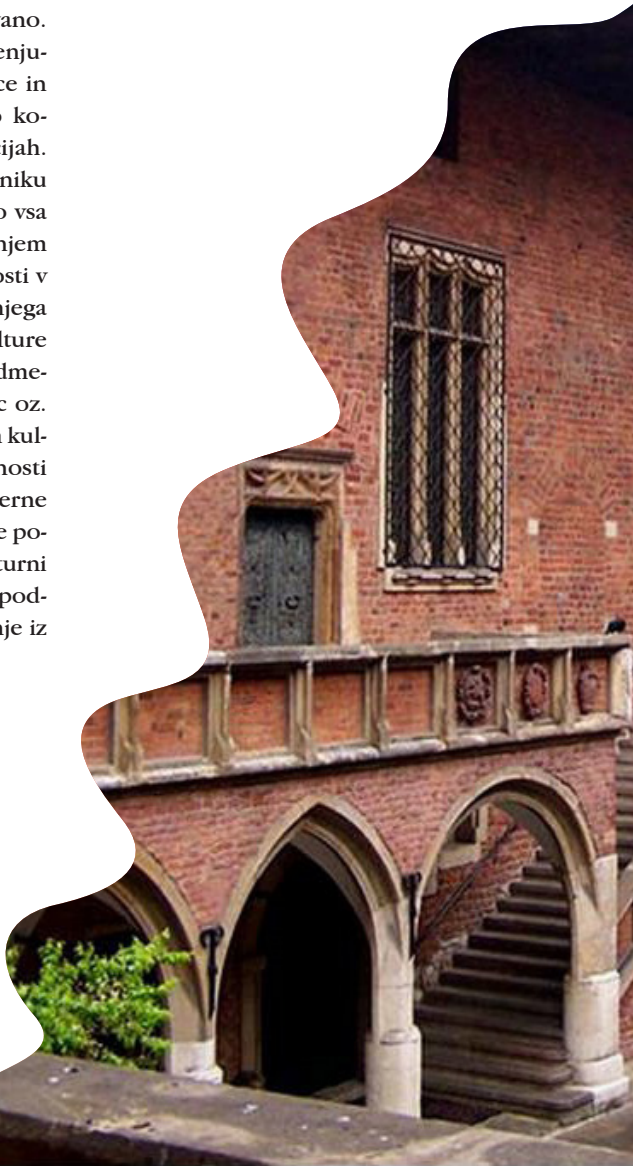
Poglavja iz starejše poljske književnosti, Poljska književnost do modernizma I in II, Poljska književnost od modernizma do postmodernizma I in II

V okviru petih predmetov iz poljske književnosti se študenti in študentke seznanijo z razvojem literarnih tokov v poljski književnosti od srednjega veka do leta 1989. Osvetljene so zgodovinske in družbeno-politične okoliščine, ki so vplivale na posebnosti razvoja, predstavljene značilnosti literarnih tokov v emigraciji, vzporedno pa je poljska književnost postavljena v kontekst evropske književnosti in primerjana s sočasno slovensko književnostjo. Izpostavljeni so poljsko-slovenski stiki (npr. Emil Korytko – France Prešeren) in dinamika prevajanja poljske književnosti in slovenščino. Študenti in študentke književnost spoznavajo skozi ključna dela posameznih obdobij in njihovih avtorjev in avtoric, kot so romantični pesnik Adam Mickiewicz, realist in pisec zgodovinskih romanov Henryk Sienkiewicz, ki je tudi najbolj prevajan poljski avtor v slovenščino, gledališki inovator Stanisław Ignacy Witkiewicz-Witkacy, katerega drame so bile večkrat uprizorjene na slovenskih odrih, tako kot tudi drame Sławomirja Mrożka, Zofia Nałkowska in Hanna Krall, ki v svojih delih med drugimi tematizirata holokavst, svetovno znani pisec znanstvene fantastike Stanisław Lem itd. Na seminarskih vajah študenti in študentke na podlagi snovi iz predavanj ter literarnoteoretičnega znanja, ki ga pridobijo pri predmetu Uvod v študij književnosti v prvem semestru, aktivno in z različnih vidikov diskutirajo o prebranih literarnih delih ter jih analizirajo.

3. Jezikovni predmeti

Lektorske vaje I–III – Kultura in civilizacija. Sporazumevanje 1–6

Predmet je rdeča nit polonistike in je v programu študija prisoten v vsakem od šestih semestrov. Predznanje poljščine ni zahtevano. Dva začetna lektorata v 1. letniku opismenjmeta, seznanjata s temelji poljske slovnice in pravopisa ter pripravljata za jezikovno komunikacijo v osnovnih govornih situacijah. Štirje nadaljevalni lektorati v 2. in 3. letniku so izpopolnjevalne narave in poglobljajo vsa že pridobljena jezikovna znanja z razvijanjem bralne, pisne, slušne in govorne spretnosti v okviru raznolikih situacij ne le iz vsakdanjega življenja, ampak tudi poljske družbe, kulture in tradicije. Zelo pomembno pri tem predmetu je pridobivanje kulturnih kompetenc oz. spoznavanje vsebin, povezanih s poljskim kulturno-civilizacijskim prostorom: posebnosti poljske zgodovine in mentalitete, moderne družbene in kulturne stvarnosti, specifične političnega življenja in raznih, za poljski kulturni prostor emblematičnih sestavin. Na tej podlagi predmet usposablja tudi za prevajanje iz poljščine v slovenščino in obratno.

Pogoji za dokončanje programa

Za dokončanje dvopredmetnega študija mora študent oz. študentka opraviti vse obveznosti, ki jih določajo študijski programi in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 90 KT. Študij se zaključi z diplomskim delom, ki ga mora študent oz. študentka oddati v pisni obliki in ustno zagovarjati. Celotni študij se zaključi šele potem, ko študent oz. študentka na obeh izbranih disciplinah opravi vse obveznosti, kot jih določata študijska programa in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 180 KT.

Strokovni profil in veščine

Prvostopenjski program Polonistika daje diplomantom in diplomantkam zmožnosti medkulturnega jezikovnega posredovanja, zagotavlja jim znanja, ki po uveljavljenih mednarodnih standardih veljajo kot temeljna za profil diplomiranega polonista oz. polonistke (diplomant oz. diplomantka polonistike). S tem programom diplomanti oz. diplomantke pridobijo funkcionalen in širok nabor znanja ter kompetenc s področja poljskega jezika, književnosti, kulture in zgodovine, s poudarkom na njihovi vlogi v širšem srednjeevropskem prostoru. Obenem jim program zagotavlja teoretične in strokovne osnove za učinkovito in sistematično reševanje konkretnih strokovnih problemov ter jih seznanja s temelji raziskovanja.

Zaradi dvopredmetnosti prvostopenjskih univerzitetnih programov, s katerimi diplomanti in diplomantke dosežejo poglobljeno znanje in usposobljenost iz dveh disciplin, so sposobni še boljšega prenosa veščin z enega področja na drugega, fleksibilne uporabe pridobljenih znanj v različnih situacijah, s čimer tudi pridobijo širši nabor kompetenc za trg dela.

V okviru študija diplomanti in diplomantke pridobijo med drugim sposobnost tekočega govorjenja, branja, razumevanja in tvorjenja besedil v poljščini, odlično poznavanje jezikovnih slovničnih pravil, poznavanje literarnozgodovinskih obdobjev, temeljnih avtorjev in del literarnega kanona, specifik kulture ter poglobljeno orientacijo v zahodnoslovenskem in srednjeevropskem prostoru.

Pridobljeno znanje diplomant oz. diplomantka lahko pogloblja na drugi stopnji študija na slovenski ali katerikoli drugi univerzi.

Zaposlitvene možnosti

Diplomirani strokovnjaki in strokovnjakinje za polonistiko lahko delujejo na različnih področjih tako v javnih in državnih službah ter kulturnih ustanovah kot v gospodarstvu in zasebnih podjetjih, ki imajo veliko stikov s tujino in mednarodni krog strank. Izkušnje naših diplomantov in diplomantk potrjujejo, da študij polonistike ponuja širok nabor zaposlitvenih možnosti v različnih panogah na trgu dela, kjer se uveljavljajo kot prevajalci, tolmači, lektorji, učitelji, kulturni posredniki, uredniki, svetovalci, novinarji itn.

Glede na dvopredmetnost univerzitetnih programov omogoča študij poljščine v kombinaciji z drugimi filološkimi ali humanističnimi programi povečanje zaposljivosti diplomantov in diplomantk, saj po zaključku študija obvladajo dve strokovni področji. Obenem pa usmerjenost v interdisciplinarno reševanje problemov zvišuje njihovo fleksibilnost in zaposlitvene možnosti na trgu dela.

Kontakti za nadaljnje informacije

Oddelčno tajništvo

Anežka Kočalkova
anezka.kocalkova@ff.uni-lj.si
Soba 5/2/4 (Tobačna 5)

Telefon

+386 1 2442 050

Uradne ure

od ponedeljka do petka
od 11.00 do 13.00

Skrbnica študijskega programa

Tina Podržaj
tina.podrzaj@ff.uni-lj.si

Spletna stran oddelka

<https://slavistika.ff.uni-lj.si/>

Za dodatne informacije o študiju se lahko obrnete tudi neposredno na študente in študentke Filozofske fakultete, in sicer na elektronski naslov tutorstvo@ff.uni-lj.si.

Zakaj študirati polonistiko

»Labko rečem, da sem dobil v okviru predmetov dober vpogled v poljski jezik, literaturo in kulturo.

Druga stvar, ki bi jo želel izpostaviti, je to, da sem med študijem dobil odlične možnosti za bivanje v tujini, tako sem bil kar trikrat na poletnih šolah na Poljskem in enkrat na študijski izmenjavi. Kot tretjo stvar bi pa rad poudaril to, da sem izredno hvaležen vsem zaposlenim na Katedri za polonistiko in to ne samo za njihovo pedagoško delo, ampak tudi zaradi tega, ker so mi večkrat pomagali tudi pri obštudijskih obveznostih.«

– Janž Snoj, alumen prvostopenjskega študijskega programa Polonistika in alumen drugostopenjskega študijskega programa Polonistika – dvopredmetna smer

